

Балада Редінгської в'язниці (Глава 3)

Оскар Уайльд

Між стін високих, кам'яних,
У Боржників Дворі,
Повітря він під небом пив
Свинцевим угорі,
Й обабіч, щоб раніш не вмер –
Наглядачі два злі.

Чи з свідками страждань його
Сидів він день і ніч,
Хто бачив сльози, що він лив
Й в мольбі здригання пліч,
Хто стежив, в шибениці щоб
Не вкрали цінну річ.

Був Губернатора чітким
До виконання Акт,
А Лікар розповів, що Смерть –
Лиш науковий факт,
І двічі в день був Капелан
Маленький дав трактат.

І двічі люльку він кутив,
І пива кварту пив,
В душі рішучій страху він,
Куточка не лишив,
Казав частенько, радий що
Він близькості катів.

Тих слів питати сенс ніхто
З Наглядачів не смів,
Бо ті, хто мають стерегти
Не кажуть зайвих слів,
Закрили рота на замок
Й мов маска нижче брів.

І навіть спробував би хто
Утішити його –

Чи Жаль у Закуті для Вбивць
Спасав вже хоч кого?
Душі як братській в місці тім
Слівця знайти того?

По колу перевальцем брів
Наш Дурників Парад!
Диявола Бригада мов –
Голів побритих ряд,
Свинцевий тупіт ніг вершив
Веселий маскарад.

Канат ми рвали смоляний,
Текла з під нігтів кров,
Підлогу й двері терли ми,
Перила, знов і знов,
Під стукіт відер мили ми,
Між дошок кожен шов.

Ми шили щось, ламали щось,
Свердлили ми стіну,
Ми стукали, волали гімн,
Пітніли на млину,
Та жах до кожного проник
У серця глибину.

І там лежав, на дні душі,
У нас він, до пори
І за негідника того
Забули я й вони,
Аж поки поряд не пройшли
Ми ями для труни.

Розверста жовта паща там
Чекала на живе,
Земля, неначе, криком кров
В жазі, до себе зве,
І знали ми, світанок цей
Хтось не переживе.

Пройшли ми повз, і вже в душі

Був Сум, і Страх, і Смерть,
Прочовгав поруч з нами кат,
Він ніс свій інструмент
І кожен в камеру йдучи
Тремтів у той момент.

У коридорів пустоті
Вночі розлився Страх,
І вверх, і вниз, здавалось там,
Хтось крався на носках.
І білі контури облич
Виднілись у пільмах.

Лежав, немов у лузі він,
Мрійливо серед трав,
І наглядач не розумів,
Не міг знайти підстав,
Чому із катом поруч він,
Так солоденько спав?

Та сон не йде крізь сльози тим,
Хто плакати не звик,
Тож, нам – босоті й шахраям,
Не опустить повік
І жах другого мозок всім
Безжальним болем пік.

На жаль! Жахлива справа то –
За інших каяття!
Немов пониже меч Гріха
За згублене життя,
Не лили кров, та біль від сліз
Мов від краплин свинця.

Наглядачі ж там, крадькома,
Ходили між дверей,
І на підлозі зріли там
Наляканих людей,
І дивувала їх мольба
Безбожників в час цей.

Всю ніч навколішки в мольбі
Безумний плач тривав!
Мов чорний саван північ та,
В ній стогін наш лунав:
І з губки смак вина гіркий
Сумління нам втішав.

Спів півня, півня спів звучить
Та день не настає,
І Жах в кутках де лежимо
Чекає на своє,
І кожен з духів злих нічних
Напроти постає.

Повз нас вони, повз нас мов сні,
Мов тіні крізь імлу,
Насмішку місяцю їх рух
Являв собою злу,
Танок огидний, хоч і в такт,
Нагадував нам гру.

Мов набурмосившись вони
Від нас неначе йшли,
У ритмі танцю сарабанд
Ці постаті з імлі,
Та вмить як вихор із піску
Завитися могли.

Безглуздо смикались вони,
Мов ляльки для вистав,
Та флейт Страху роздався спів
У вухах він лунав,
Потужний спів, потужний спів,
Що й мертвих би підняв.

"Ого!" кричать "Великий світ,
Та пута - не підеш!
Поставив раз, поставив два
Гра джентльменів, ге ж,
Та попаде з Гріхом гравець
В Ганьби Дім тайний, все ж".

Не смішно з витівок таких,
З примар пустих розваг
Всім тим, кому в'язниця – дім
Й кайдани на ногах,
Христові рани! Тих істот,
Вид викликає жах.

По колу вальс, по колу вий,
Хтось в парі, зі смішком,
Звабливим кроком, догори,
Хтось сходами бочком
Молились від усмішок їх
Ще з більшим ми страхом.

Ранковий вітер застогнав
Та ніч все йде і йде,
Павуче темряви рядно
Місцями вже бліде,
І нам, в молитвах, все страшніш
Суд Сонця, що гряде.

Все стогне вітер навкруги
Ридань в'язниці стін,
Немов сталевий вал тягне
Ланцюг життя хвилин,
О, вітру стогін! Нам за що,
Терзає душу він?

Нарешті тіні смуги я,
Решітка мов, узрів –
Повзуть праворуч по стіні,
Напроти нар кінців,
Світанок Божий, знав я, де
Кривавим вже горів.

О шостій прибирання в нас,
О сьомій тихо все,
Та наче крил могутніх змах
В'язницею несе,
Лорд Смерті, з подихом мов лід,
Прийшов до когось це.

Він не у пишому вбранні
Й без білого коня,
Шнура три ярди, дошка ще –
Ось, шибениця вся,
Тому з мотузкою ганьби
Стрічає хтось Гонця.

Ми всі немов болотом йшли
Навпомацки в пітьмі,
Не сміли й помолитися,
Або зітхнути ми,
Бо вмерла в кожному із нас
Надія, й ми – самі.

Бо Суд Людський свій має шлях
І вбік не поверне,
Він вб'є і сильних, і слабких,
Нікого не мине,
Він не здригнувшись батька вб'є,
Уб'є тебе й мене!

Чекали вісім як проб'є,
Язик від спраги пух,
Бо вісім – Долі то удар,
Людський загубить дух
Чи злий, чи добрий – у петлю
Спрямує Доля рух.

Чекали знаку просто ми,
Такий лише був план,
Німому каменю в степу,
Подібним був наш стан
Та било кожне серце мов
Безумець в барабан!

Удар годинника в тюрмі
Струснув навколо яв,
По всій в'язниці відчай наш
Безсилий пролунав,
Мов прокаженого то звук,
Що болота лякав.

Як найстрашніший бачим жах
В кристалі сновидінь,
З пеньки мотузку зріли ми
Й від шибениці тінь,
І чули хрипи із петлі
Придушених молінь.

І горе все, що він вложив
У крик, що душу рве
І дикий жаль, й кривавий піт
Вже бачив я вкотре,
Життів хто більш одного мав,
Той більш ніж раз помре.

Переклад Віталія Гречки